

megvalósítható lenne épen most, a törvénykezési jog tárgyalás alatt álló egyszerűsítési javaslata keretében.

JOGALKOTÁS

A védjegyjogi reformrendelet tervezetéhez

Az 1927. évi VII. számú törvénycikk felhatalmazta az igazságügyminisztert, hogy a kereskedelmi miniszterrel együtt rendeletileg szabályozza a védjegyjogi eljárást. E rendelet tervezetét Dr. Schuster Rudolf a szabaddami felsőbbíróság nyugalmazott elnöke készítette el és az ilusztris szerző a „Polgári Jog“ 1930. február és márciusi számában ismertette abokat az alapelveket, amelyek a tervezetben érvényesülnek.

I. Az első kérdés, amelyek szabályozása legfontosabb indítók a reformnak, a védjegyjogi peres kérdések bírói hatáskörének ujonnan szabályozása.

Régi kívánsága a jogi köröknek és az érdekelteknek egyaránt, hogy a védjegyügyi peres kérdések eldöntése, a kereskedelmi miniszter közigazgatási hatásköréből bírói kompetencia alá utaltassék.

A minisztérium hatáskörének eddig történeti okai voltak.

Amikor 1890-ben a magyar védjegy törvényt megalkották, a védjegy kereskedelmi jelentősége nyomult előtérbe és nehogy a horvát autonom igazságügyi törvényhozás és jogszolgáltatás esetleg eltérő jogot és joggyakorlatot létesítsen, a védjegyügy adminisztrációjának és egységes bíraskodásának intézését a szent korona birodalmának egész területére illetékességgel bíró magyar kereskedelmi miniszter hatáskörébe utalták.

Amikor tehát a védjegyügyi eljárási rendelet tervezete most végre megvalósítani készül ezt a régi kívánságot és bírói hatáskörbe utalja a védjegyügyi peres és nem peres eljárást, akkor ez csak általános helyesléssel találkozhatik.

Védjegyügyi szakbíróságul a rendelettervezet a szabadalmi bíróságot jelöli ki. A tapasztalat fogja eldönteni, helyes-e ez az intézkedés.

Legyen szabad itt rámutatnom azonban azokra a kollíziókra, amelyek ez intézkedés következtében előreláthatólag fel fognak merülni és amelyek már a mai helyzetben előrevetik árnyékukat. Ma ugyanis, míg a védjegytiltés kérdésében a kereskedelmi miniszter dönt, addig ezzel egészen rokon, hatásában és eredményében

pedig sokszor teljesen egybeeső kérdésben, tisztességtelen verseny abbanhagyása iránti kérelem alapján, a kir. törvényszék, illetve a kereskedelmi és iparkamara választott bírósága dönt. Megtörténhetik tehát ma is kettős kollízió:

1. A védjegyper már folyamatban van és azután indul meg tisztességtelen verseny címén az eljárás a törvényszék, vagy a kereskedelmi és iparkamara választott bírósága előtt; vagy fordítva.

2. A védjegyperben már ítéletet hoztak és felmerül az a kérdés, hogy mennyiben praejudikál ez a másik bírói fórumra; vagy fordítva.

A joggyakorlat úgy alakult, hogy a miniszter, mint első s egyben legfelső védjegybíró és a tisztességtelen verseny bírósága egymástól teljesen függetlenül jártak el. Sokszor lefolytattak pereket tekintet nélkül arra, hogy a másik hatóság előtt indult-e már eljárás. Ha pedig már ítélet volt valamelyik ügyben, azt nem tekintették praejudiciumnak. Arra ugyan még volt eset, hogy a Kúria előtte folyó perben előzetes védjegykérdés eldöntése végett perre utasította az egyik felet és a per eldöntéséig az eljárást felfüggesztette; viszont a miniszterium a tisztességtelen verseny érdekében hozott bírói ítélettől függetlenül folytatta az eljárást és azzal homlokegyenest ellenkező döntést hozott, amennyiben, annak dacára, hogy a tisztességtelen verseny kérdése felperes keresetével elutasított és kimondta a bíróság, hogy a két védjegy nem téveszthető össze, — a miniszter mégis hasonlóság címén törölte a megtámadott védjegyet.

Ugyanezek a kollíziók a jövőben is előfordulhatnak, azzal a különbséggel, hogy a rendes bíróságok és szabadalmi bíróságok között fognak felmerülni ugyanezek a kérdések, sőt súlyosbítja a helyzetet a reformrendelet 8. §-ának d. pontja, amikor a rendes bíróságokat, illetve a kamarai választott bíróságot feljogosítja a védjegy töröltetésére, amennyiben e szakasz kimondja, hogy törlendő a védjegy, ha a megjelölt bíróságok a védjegytulajdonost a védjegy használatának abbahagyására kötelezték.

Megtörténhetik, hogy más álláspontja van e tekintetben a védjegyügyi szabadalmi bíróságnak és más a tisztességtelen verseny bíróságának. Igaz, hogy bármelyik bíróság marasztaló ítélete a védjegy törölését fogja eredményezni, — de hogyan érvényesítse a pernyertes alperes azt az ítéletet, amelyet az egyik perben netán reá nézve kedvezően kapott? Amely kérdés annál inkább felmerülhet, mert hiszen bármely perbeli alperes

indíthat a másik bíróságnál negatív megállapítási keresetet.

Ha tehát megvalósul a tervezetnek az az intézkedése, hogy a védjegyperek a szabadalmi bírósághoz fognak tartozni és nem a rendes bíróságok hatáskörébe, ez esetben intézkedés volna felveendő a két bíróság hatáskörének elhatárolására és egymásra való kihatásának szabályozása végett:

1. Perfüggőség kérdésében pergátló ok megállapítása végett, ha már az egyik fórum előtt folyamatban van az ügy.

2. Res iudicata erejével bírjon, vagyis a másik fórumra is kötelező legyen az előző döntés.

II. Adminisztratív szempontból azt az újítást hozza be a tervezet, hogy amíg a múltban az egyes kereskedelmi és iparkamarák lajstromozták és nyilvántartották a védjegyeket, addig a tervezet szerint a szabadalmi bíróság kebelében alkotandó egységes, az egész országra kiterjedő központi védjegylajstrom lesz vezetendő. Ez csak részben lesz újítás, mert a valóságban már eddig is vezetett a szabadalmi bíróság épületében központi védjegylajstrom. Az újítás lényege tehát az lesz, hogy a hivatalos lajstromozást és a felekkel való érintkezést közvetlenül az egységes központi védjegyhivatal fogja végezni.

A rendeletervezettel szemben a kereskedelmi körökben az a kívánság merült fel a tervezet tárgyalása kapcsán, hogy a lajstromozó hatóság továbbra is a kereskedelmi és iparkamara maradjon. Azzal indokolják, hogy a kamarák bevált kezétől a szabadalmi bíróság túlterhelt hivatalára még hivatalos lajstromozást is átvenni, felesleges kísérletezés volna.

III. Amíg tehát a kereskedelmi és iparkamarák védjegyügyi tevékenységét a tervezet a jövőre nézve megszüntetni kívánja, addig a kereskedelem e bevált autonóm szervezeteinek értékes közreműködését biztosítandó a tervezet különleges positiót biztosít a budapesti kereskedelmi és iparkamara ez ügyekben leginkább érdekelt és bevált védjegyügyi osztályának. Nevezetesen a budapesti kereskedelmi és iparkamara védjegyügyi osztályával minden új védjegylajstromozás értesítendő, éppen így a védjegyre vonatkozó minden későbbi változás, vagy esemény. A védjegyperekben a budapesti kereskedelmi és iparkamara épp úgy résztvehet, mint a tisztességtelen verseny perekben.

IV. Nevezetes újítása a rendelet tervezetének az a része, amely a védjegyperekben a szabadalmi ügyvivőknek képviseleti jogot ad. Ez az ügyvédi kar sérelmét je-

lenti és ma, amikor az ügyvédség inkább újabb munkaterületekre volna utalva, kétszeresen sérelmes ennek a területnek a megosztása. Egyébként sem indokolt, hogy ez az ügyvédi természetű jog megadassék a szabadalmi ügyvivőknek, mert egyfelől a védjegyperekben a legnagyobb ritkaság műszaki kérdések tárgyalása, semmi esetre sem többször fordulnak elő műszaki kérdések a védjegyperekben, mint általában más peres ügyekben, másfelől viszont a védjegyperekben számos olyan kérdés merülhet fel, amihez az ügyvédség mégis csak jobban ért. A nagyközönség érdeke tehát elsősorban, hogy ezekben az igen fontos ügyekben ügyvédek képviseljék.

Ez újítás ellen szól még az a körülmény, hogy miután a rendelet tervezet 8. §-nak d. pontja a rendes bíróságot és a kereskedelmi és iparkamara választott bíróságát is feljogosítja a védjegyek használatának eltiltására, ezáltal közvetlenül a védjegyek eltiltására, előáll tehát az a fonák helyzet, hogy ugyanabban a kérdésben, ha rendes bíróság, vagy választott bíróság jár el, úgy csak ügyvéd képviselheti a feleket, ha pedig a szabadalmi bíróság jár el, szabadalmi ügyvivő is. Ha még tekintetbe vesszük, hogy az 1925. évi törvény csak az eljárási szabályoknak és a hatóságok szervezetének rendeleti szabályozására jogosította fel a kormányt és így tehát tulajdonképpen joga sincs a minisztériumnak a képviseleti jogkör fontos kérdésének rendeleti szabályozására, talán remélhető jogos ügyvédi kívánság teljesülésekképpen, hogy ez a rendeleti intézkedés mégis elmarad.

ifj. dr. László Árpád.

JOGGYAKORLAT

A lelki kényszer a bírói gyakorlatban. A Kúria P. II. 4422/1928. számú, 1930 január 22-én kelt ítéletében kimondja:

„A nyilatkozat kényszer miatt akkor támadható meg sikerrel, ha a másik fél a nyilatkozót jogellenes fenyegetéssel szabad akarat elhatározását kizáró helyzetbe hozva, bírta a nyilatkozat megtételére.

Felperes azonban az irányadó tényállás szerint beismerte, hogy a vasúti raktárban elhelyezett szappan-küldeményt tartalmazó ládából, a láda egyik deszkájának felfeszítésével három darab szappant kivett, abból két darabot hazavitt, egy darabot pedig elrejtett.

A gödöllői állomásfőnöknek az az eljárása tehát, hogy felperest a lemondó nyilatkozat aláírására azzal hívta fel, hogy ellenkező esetben az ügyet a bűncselek-